

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 802-01/14-7/ EPA 1996 - VI
Ljubljana, 2. 7. 2014

Državni svet Republike Slovenije je na 20. seji 2. 7. 2014, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

**k Poročilu o izvajanju programa ukrepov upravljanja voda
za obdobje 2011–2015**

Državni svet **se je seznanil** s Poročilom o izvajanju programa ukrepov upravljanja voda za obdobje 2011–2015 (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada na podlagi desetega odstavka 57. člena Zakona o vodah.

Glede na opozorilo predlagatelja poročila, da je pravočasen sprejem Programa ukrepov upravljanja voda za obdobje 2015–2022 predpogoj za črpanje evropskih sredstev za aktivnosti v okviru cilja 6 »Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite in trajnostne rabe virov«, je nujno, da se ta dokument sprejme do 22. 12. 2015 in da se ne bo ponovila zgodba iz iztekajočega obdobja, ko je bil program ukrepov upravljanja voda sprejet z veliko zamudo.

V zvezi z realizacijo trenutno veljavnega Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (v nadaljevanju: operativni program) Državni svet opozarja, da dinamika izvajanja del ni taka, da bi lahko Slovenija v zahtevanem roku izpolnila obveze in pravočasno zagotovila odvajanje komunalne odpadne vode v kanalizaciji in ustrezno čiščenje na komunalni čistilni napravi. Ker gre za naloge, ki jih izvajajo občine v okviru obvezne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, se Državnemu svetu postavlja vprašanje, kdo bo prevzel odgovornost za zamude pri izpolnjevanju evropskih zahtev, če bo Evropska komisija sprožila postopek zoper Slovenijo - občine ali država. Glede na dejstvo, da je Slovenija v novi finančni perspektivi upravičena do manj evropskih sredstev kot v preteklem obdobju, Državni svet dodatno zanima, ali bodo občine za dokončanje teh projektov upravičene do evropskih sredstev v novi finančni perspektivi 2014–2020.

Kot primer Državni svet navaja Občino Tolmin, ki mora do konca 2017 zgraditi 10 čistilnih naprav, če želi zasledovati cilje in izpolniti pogoje operativnega programa, kar

skupaj zneso okoli 15 mio evrov. Državni svet ugotavlja, da je Zahodna kohezijska regija mnenja, da ta sredstva ne bo mogoče dobiti v okviru operativnega programa, ki se pripravlja za novo finančno perspektivo 2014–2020. Državni svet meni, da bi moral biti novi operativni program podlaga za koriščenje evropskih sredstev za dokončanje objektov za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, saj občine v nasprotnem primeru finančno ne bodo sposobne zgraditi javne kanalizacije. Po mnenju Državnega sveta bi bilo treba ponovno pregledati meritve o stanju voda in ugotoviti nujnost gradnje čistilnih naprav, saj z vidika ustreznosti stanja oziroma onesnaženosti voda v marsikateri aglomeraciji izgradnja čistilne naprave sploh ni smiselna.

Državni svet ugotavlja, da iz ocene načrta upravljanja voda izhaja, da verjetno pomeni zahteva o čiščenju komunalne odpadne vode z malimi komunalnimi čistilnimi napravami na celotnem območju države za aglomeracije, manjše od 50 PE, pretirano zahtevo z vidika stanja voda, prav tako pa je podana ocena, da bi bilo treba ponovno preveriti zahteve za čiščenje komunalne odpadne vode v aglomeracijah od 50 do 2000 PE na območjih, kjer so vode kljub obremenitvam v dobrem stanju. Te ocene izhajajo iz analize obremenitve voda s hranili iz poselitve in kmetijstva, ki kažejo, da je bilanca stanja voda v večjem delu Slovenije sorazmerno ugodna. Glede na predstavljeno ugotovitev Državni svet pričakuje, da se bo to upoštevalo v naslednjem operativnem programu in bodo za območja z ugodnim stanjem voda zahteve sledile Direktivi o čiščenju komunalne odpadne vode, ki je milejša od veljavne slovenske ureditve.

Dodatno Državni svet opozarja na pobudo državnega svetnika Uroša Brežana, ki jo je Državni svet podprl na 16. seji 19. 3. 2014 in na katero je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje odgovorilo z dopisom z dne 25. 4. 2014. V njej je državni svetnik predlagal, da bi se operativni program prilagodil na način, da bi bile ustrezno dimenzionirane večprekatne pretočne greznice razumljene kot male komunalne čistilne naprave; da bodo občine dolžne poskrbeti za ureditev čistilnih naprav in kanalizacijskih sistemov le na območjih poselitve, ki so obremenjena z več kot 2.000 PE, in da se ustrezno podaljšajo roki za izvedbo operativnega programa. Glede na odgovor Ministrstva za kmetijstvo in okolje Državni svet pričakuje, da se bo v najkrajšem možnem času pristopilo k pripravi sprememb in dopolnitev zahtev iz Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav ter zatem k prilagoditvi operativnega programa.

V povezavi z ugotovitvami inšpekcijske službe, da je veliko posegov v vodna in priobalna zemljišča posledica neusklajenega delovanja in različnih ciljev področja okolja in kmetijstva, Državni svet ugotavlja, da se v zadnjih nekaj desetletjih področju upravljanja voda, ki nima urejene ustrezne institucionalne organiziranosti, ni namenjala zadostne pozornosti. Posledično se to vidi v tem, da se na nivoju države niso sprejemale odločitve o celovitem dolgoročnem načrtovanju urejanja voda, saj so bile zadnje vodnogospodarske osnove Slovenije izdelane 1978. Ker je to področje podhranjeno, prihaja na terenu do slabših izvedb, poleg tega so objekti slabo vzdrževani. Državni svet meni, da je končno prišel čas, da se področje upravljanja voda sistemsko uredi in več pozornosti nameni investicijam v protipoplavno varnost. Ker se v preteklosti temu področju ni namenjala zadostnih sredstev, se danes težave zaradi nevdzdrževanja objektov za varstvo pred poplavami le še akumulirajo. Ker se Državni svet zaveda

finančnih težav države, je nujno, da se na državni ravni čim prej, na podlagi strokovne ocene o učinkovitosti zmanjševanja poplavne ogroženosti, sprejme odločitev o prednostnih projektih (npr. poplavna varnost Ljubljane, Železniki, Celje) in o konceptu ravnanja v primeru poplav večjega obsega ter temu ustrezno zagotovijo tudi sredstva.

Državni svet meni, da je ozaveščanje prebivalstva in njihovo zavedanje o lastni zaščiti čedalje bolj pomemben dejavnik varstva pred poplavami, pri čemer ugotavlja, da zaradi slabega vzdrževanja objektov v preteklosti ni nujno, da so napovedi Agencije za okolje pravilne, posledično pa ni mogoče vnaprej predvideti ustreznega ukrepanja.

V zvezi s predlogom, da se v delovno skupino, ki pripravlja sistemske spremembe Zakona o vodah in načrt upravljanja z vodami, vključijo predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, je bil Državni svet seznanjen, da bo Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenija vključena v javno razpravo v drugi fazi kot eden od ključnih deležnikov s področja kmetijstva, medtem ko trenutno pripravlja osnutek načrta upravljanja voda za naslednje obdobje s strani resornega ministra imenovana delovna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki resornega ministrstva z različnih področij (okolje, kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo). Državni svet še ugotavlja, da so ključne javnosti tudi lokalne skupnosti oziroma župani občin s svojimi strokovnimi službami, nevladne organizacije in nosilci rabe vode.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Jernej Verbič.

Mitja Bervar
predsednik